

Ministerstwo Klimatu i Środowiska

Sekretarz Stanu
Urszula Sara Zielińska

DOZE-I.0500.4.2026.MG
4360523.17924942.14499276
Warszawa, 27-05-2026

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu RP

Dotyczy: odpowiedzi na interpelację Posła Stanisława Lamczyka (znak: K10INT16812)

Temat: brak przepisów dla społeczności energetycznych

Szanowny Panie Marszałku,

w związku z interpelacją nr K10INT16812 Posła Stanisława Lamczyka przekazuję odpowiedź w zakresie kompetencji Ministra Klimatu i Środowiska.

Działania ministerstwa i ocena transpozycji prawa UE

Zgadzam się z postawioną w interpelacji tezą, że w wymiarze środowiskowym konieczne jest przyspieszenie transformacji w kierunku źródeł nisko i zeroemisyjnych oraz że dla zwiększenia elastyczności systemu niezbędne jest aktywne zaangażowanie społeczne oraz rozwój społeczności energetycznych.

Ministerstwo Klimatu i Środowiska stale analizuje czynniki wpływające na rozwój energetyki rozproszonej, w tym obywatelskich społeczności energetycznych (OSE), oraz podejmuje działania legislacyjne i pomocowe, aby zapewnić im optymalne warunki rozwoju. Nie podzielam opinii o braku skutecznej transpozycji przepisów UE – w szczególności dyrektywy 2019/944 i regulacji dotyczących wspólnot energetycznych – ani o tym, że mimo formalnego umocowania OSE są w praktyce pozbawione możliwości działania.

Podstawa prawna i zakres regulacji

Regulacje dotyczące OSE zostały wprowadzone ustawą z 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Prawo energetyczne oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2023 poz. 1681), dalej: ustawa PE, obowiązującą od 7 września 2023 r. Ustawa ta określa prawa i obowiązki OSE, w tym prawo odbiorcy do przystąpienia do społeczności przy zachowaniu pełni praw konsumenckich oraz prawo do jej opuszczenia bez sankcji. Wprowadzono także jednolite regulacje obejmujące zarówno społeczności energii odnawialnej (art. 22 RED II), jak i obywatelskie społeczności energetyczne wynikające z dyrektywy 2019/944.

Działalność i funkcjonowanie OSE

Przedmiotem działalności OSE może być m.in. wytwarzanie energii, dystrybucja, obrót, agregacja, magazynowanie energii, realizacja przedsięwzięć poprawiających efektywność

energetyczną oraz świadczenie usług ładowania pojazdów elektrycznych. Działalność ta może być prowadzona w sieci o napięciu do 110 kV. Społeczność może rozpocząć działalność po wpisaniu jej – na wniosek – do wykazu OSE i musi przestrzegać obowiązków stosowanych wobec innych uczestników rynku w sposób proporcjonalny i niedyskryminujący.

Dostęp do rynku i współpraca z OSD

OSE mogą sprzedawać wytworzoną energię przedsiębiorstwom energetycznym lub agregatorom na podstawie umów. Zapewniono im również niedyskryminacyjny dostęp do wszystkich rynków energii, bezpośrednio lub poprzez agregację. Ustawa nie określa sztywnego obszaru działania OSE – jedynym ograniczeniem jest obszar działania właściwego operatora systemu dystrybucyjnego (OSD). Dzięki temu społeczność może działać lokalnie, bilansować energię i elastycznie współpracować z operatorem. OSD jest zobowiązany do zawarcia z OSE umowy o świadczenie usług dystrybucji.

Rola agregatora

Ustawa wprowadza także pojęcie agregatora, który łączy moce i energię oferowaną przez odbiorców, wytwórców lub posiadaczy magazynów energii, uwzględniając możliwości techniczne sieci. Agregacja może służyć sprzedaży energii, świadczeniu usług systemowych lub usług elastyczności.

Po przedstawieniu powyższych wyjaśnień przekazuję odpowiedzi na pytania zawarte w interpelacji.

Ad. 1. Czy możliwe jest przygotowanie i wdrożenie przepisów wykonawczych umożliwiających skuteczne funkcjonowanie obywatelskich społeczności energetycznych?
Ad. 3. Jakie rozwiązania legislacyjne lub organizacyjne pozwolą operatorom systemów dystrybucyjnych na efektywne rozliczanie obywatelskich społeczności energetycznych (OSE)?

Mając na uwadze powyższe wyjaśnienia, regulacje zawarte w ustawie PE w zakresie OSE w sposób wystarczający określają zasady ich działania, natomiast ich praktyczne wdrożenie leży w gestii zarówno OSD, jak i samych społeczności, a podstawą określenia wzajemnych stosunków powinna być umowa o świadczenie usług dystrybucyjnych. Dodatkowo kwestię wewnętrznych stosunków w ramach OSE reguluje art. 11z1 ust. 2 ustawy PE, zgodnie z którym to statut lub umowa OSE określa sposób prowadzenia rozliczeń oraz podział energii elektrycznej, która jest wytwarzana przez będące własnością tej społeczności jednostki wytwórcze.

Wobec powyższego, problem, na który wskazano w interpelacji, związany z odmowami rozliczania OSE przez OSD, powołujących się na brak przepisów wykonawczych, nie powinien mieć miejsca.

Reasumując, obowiązujące przepisy w pełni umożliwiają funkcjonowanie OSE, a ewentualne trudności mają charakter wdrożeniowy, nie legislacyjny.

Ad. 2. W jaki sposób można wypracować jasne i przejrzyste zasady rozliczania energii w modelu peer-to-peer, zgodne z obowiązującym prawem unijnym?

W kontekście stwierdzenia, że istnieje wyraźna luka regulacyjna w zakresie mechanizmów rozliczeń energii w modelu peer-to-peer (P2P), który stanowi istotę funkcjonowania OSE zgodnie z prawem unijnym, uprzejmie informuję, że ustawa PE wprowadziła regulacje związane z tym modelem, co było związane z implementacją art. 2 pkt 18 oraz art. 21 ust. 2 lit.

a dyrektywy RED II. Regulacje te określają ramy współpracy stron, zgodnie z obowiązującym prawem unijnym.

Ewentualne zasady rozliczania energii w modelu peer-to-peer powinny być wypracowane pomiędzy zainteresowanymi stronami i ujęte w umowach określających ich współpracę.

Jednocześnie chcę zapewnić, że Ministerstwo Klimatu i Środowiska jest otwarte na dialog, który może przyczynić się do rozwoju modelu peer-to-peer.

Ad. 4. Czy w procesie tworzenia regulacji możliwe jest uwzględnienie specyfiki miejskich społeczności energetycznych, a jeśli tak – w jaki sposób?

Rozwiązania dedykowane dla obszarów miejskich, implementujące przepisy art. 21 pkt 4 dyrektywy RED II, zostały wprowadzone do krajowego porządku prawnego ustawą z dnia 29 października 2021 r. o zmianie ustawy o odnawialnych źródłach energii oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2021 poz. 2376).

Prosument zbiorowy

Dzięki regulacjom zawartym w tej ustawie, od 1 kwietnia 2022 r. wprowadzona została instytucja prosumenta zbiorowego, który może działać w budynku wielolokalowym. Jest to odbiorca końcowy wytwarzający energię elektryczną wyłącznie z odnawialnych źródeł energii na własne potrzeby w mikroinstalacji lub małej instalacji przyłączonej do sieci dystrybucyjnej elektroenergetycznej za pośrednictwem wewnętrznej instalacji elektrycznej budynku wielolokalowego. Jest to oferta skierowana do mieszkańców budynków wielolokalowych na obszarach miejskich i umożliwia im produkcję własnej taniej zielonej energii.

Prosument wirtualny

W tej ustawie wprowadzona została także instytucja prosumenta wirtualnego, który w przypadku braku możliwości montażu instalacji w miejscu odbioru energii elektrycznej umożliwia jej wytwarzanie na własne potrzeby w instalacji odnawialnego źródła energii przyłączonej do sieci w innym miejscu. Ustawa z dnia 21 maja 2025 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z wprowadzaniem centralnego systemu informacji rynku energii i innych ustaw (Dz.U. 2025 poz. 759), która weszła w życie 11 czerwca 2025 roku, umożliwia obecnie rozliczanie się prosumenta wirtualnego, działającego na terenie jednego OSD.

Prosument lokatorski

Ponadto ustawa z dnia 17 sierpnia 2023 r. o zmianie ustawy o odnawialnych źródłach energii oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2023 poz. 1762) wprowadziła definicję prosumenta lokatorskiego. Jest to rozwiązanie dedykowane dla prosumentów energii odnawialnej, wytwarzających energię na potrzeby części wspólnej budynku wielolokalowego (np. wspólnoty, spółdzielnie). Polega on na wprowadzeniu fakultatywnej opcji zmiany wynagrodzenia z obniżenia rachunku za energię elektryczną na wypłatę jej wartości na wskazany rachunek bankowy na koniec okresu rozliczeniowego. Zaoszczędzone środki będą wykorzystane na zakup energii lub obniżenie opłat związanych z lokalami mieszkalnymi w budynkach wielolokalowych zarządzanych przez prosumenta.

Należy też wskazać, że Ustawa z dnia 9 października 2025 r. o zmianie ustawy o promowaniu wytwarzania energii elektrycznej w morskich farmach wiatrowych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2025 poz. 1535) umożliwiła przeznaczenie środków przez prosumenta

lokatorskiego na pokrycie zobowiązań z tytułu zakupu energii elektrycznej i realizacji przedsięwzięć służących poprawie efektywności energetycznej.

Dzięki powyższym przepisom, potencjalnie nawet 13 milionów gospodarstw domowych ma szansę na dostęp do taniej i czystszej energii.

Ad. 5. Czy planowane jest podjęcie dialogu ze środowiskami eksperckimi oraz przedstawicielami istniejących OSE w celu wypracowania efektywnego modelu ich funkcjonowania?

Ministerstwo Klimatu i Środowiska jest otwarte na dialog z każdym podmiotem, który sygnalizuje problemy lub zgłasza pomysły rozwiązań, które mogą mieć pozytywny wpływ na działalność społeczności energetycznych. Zgłaszane problemy są na bieżąco analizowane, a wypracowane rozwiązania są procedowane w formie projektów ustaw. Przykładem takich działań są regulacje zawarte w ustawie z dnia 9 października 2025 r. o zmianie ustawy o promowaniu wytwarzania energii elektrycznej w morskich farmach wiatrowych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2025 poz. 1535), dotyczące rozszerzenia obszaru działania spółdzielni energetycznych na teren miast (zawieszono do czasu pozytywnej decyzji Komisji Europejskiej w zakresie dozwolonej pomocy publicznej).

Innym przykładem jest projekt przepisów odnoszący się do zamawiających publicznych, w szczególności jednostek samorządu terytorialnego realizujących swoje zadania w obszarze zaspokajania zbiorowych potrzeb wspólnoty w zakresie zaopatrzenia w energię elektryczną i ciepłą oraz gaz, wyłączający realizację tych zadań spod reżimu ustawy – Prawo zamówień publicznych w ramach współpracy w spółdzielni energetycznej, której są członkami. Ww. projekt regulacji jest zawarty w projekcie ustawy o zmianie ustawy o odnawialnych źródłach energii oraz niektórych innych ustaw (UD 332), który znajduje się obecnie na etapie Stałego Komitetu Rady Ministrów. Szczegółowe informacje są dostępne na [stronie Rządowego Procesu Legislacyjnego](#)¹.

Zachęcam przedstawicieli OSE oraz inne zainteresowane podmioty do przekazywania Ministerstwu Klimatu i Środowiska zgłaszanych problemów i propozycji rozwiązań. Jednocześnie zapewniam, że Ministerstwo na bieżąco analizuje rozwój energetyki rozproszonej, w tym społeczności energetycznych oraz prowadzi prace nad systemem wsparcia zwiększającym autokonsumpcję energii i ich elastyczną współpracę z systemem elektroenergetycznym.

Z wyrazami szacunku

Urszula Zielińska
Sekretarz Stanu
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ – podpisany cyfrowo/

Do wiadomości:

Departament Spraw Parlamentarnych, KPRM

¹ <https://legislacja.rcl.gov.pl/projekt/12405700/>